

[Mhqqiq rdbili Universitetind Nardaran hidlrinin birinci ildnm mrasimi keirildi](#)

Nardaran hidlrinin birinci ildnm mrasimind cnab Qazidehi dedi: "Kommunistlr Azrbaycann mslman xalqna qar etdiklri btn diktatorluqlar il bu xalq z dinindn ayra bilmdi. Azrbaycan dvlti d "bu xalq mam Hseyndn () v Auradan ayra bilmyck

arannews qafqaz.ir-a istinadn xbr verir. Nardaran hidlrinin birinci ildnm mrasimi Qafqaz .Mdniyyt Mrkzinin tbbs il Mhqqiq rdbili Universitetind mllimriin v tlbirin itirak il keirildi

Mrasimin natiqi Mhmmd Qazipur ran v Azrbaycan Respublikas arasnda tarixi v dini ortaqlqlara toxunaraq dedi: "Kommunistlr 70 illik hkumtlilikri boyu Azrbaycann mslman xalqnn dini il mbariz apard. Ancaq bu xalqn din balln zrr qdr d azalda bilmdi. Azrbaycan dvlti d bu lknin mmiin xalqn hli-beytdn () v dini etiqadlarndan uzaqladra bilmyck. Biz Azrbaycan dvltin tvsiy edirik ki, ilrin potensiallarndan ial olunmu razilrinizi azad etmk n "faydalansn

Natiq xnn davamnda tn il Nardaranda ba vermi hadisy toxunaraq dedi: "Azrbaycann mrkzi dvlti tn il ba vermi hadisni bir xbrdarlqla da idar ed bilrdi. Ancaq bir ne amil birlrk Azrbaycan dvltni bu msl il iddtli qarlamasna ynltdilr, bu hrkti terroru hrkt v dvlit leyhin evrili adlandrdlar. tn il ba vern Nardaran hadissini daha yax baa dmk n aadak drd mvzuya :diqqt etmk lazmdr

Nardaran mntqsini tanmaq
Mslman Birliyi Hrkati"nn sdriHac Tale Barzadni tanmaq"
Azrbaycann mrkzi hakimiyytini tanmaq
Azrbaycandak dini qurumlar tanmaq

Nardaran, Baknn 25 km-d yerln bir mntqdir. Onun 9000-yaxn halisi vardr. Bu mntq Sovetlr Birliyinin paralanmasndan sonra Azrbaycan Respublikasnn mstqillik Id etdiyi ilk vaxtlardan mrkzi hkumtin qzbin dar olmu v btn imkanlardan mhrum edilmidir. Burada oxlu hali yaamasna baxmayaraq hl d Nardaran mntqsin "knd" deyilir. Heydr liyev hkumt bana gldikdn sonra Nardaran n adi rifah v mit ehtiyaclarndan da mhrum edilmidir v hl d .qdim sulla idar olunur

Tarixi v elmi mnblr diqqt etmkl Nardarann ad "nurdaran" szndn gtrlmdr. Bzilri d deyibl ki, bu mntqd oxlu nar aaclar olmur v Nardaran adlanmasnn sbbi d ona grdir. lbtt, bu dzgn .deyil v bu iddia mumi fikri Nardarann hqiqtindn yayndрмаq n ortaya atlmdr

Bu mntqnin halisi sadıq v doruu mminlrdir, kommunistlrin 70 illik repressiya hkumti dvrnd d z etiqadlarn qoruyub saxlayblar. Ona gr d bu yerin ad "nurdaran" szndn alınmas .daha ox dzgnly yaxndr

Nardarann iftixar burada dfn olunmu mam Musa Kazimin () qz v li ibn Musr-Rzann ()
."bacs Bibi Rhim Xatunun vcudu ildir

Aran radiosunun Xaric Yaym blmsinin direktoru daha sonra dedi: "Nardaran digr mntqlrdn sen v ona stnlk vern mslldn biri d burann halisinin dini inanclardr. Hl qdim dvrlrdn Rhim Xatun hrmind geni kild Mhrrm v Sfr zadarlqlar keirilmi v Azrbaycann hr bir blgsindn hali zadarlq etmk n bu mntqy toplamdr. Stalin dvrnd hkumt btn dini tzahrlr
."qadaan etmidi. Ancaq Nardaran halisinin matm mrasiminin qarasn ala bilmdi

Mrasimin natiqi xnn digr hisssind Azrbaycan slam Partiyasnn yaradcs mhrum Hac likram liyevdn bir xatiry iar edrk dedi: "Hac likram liyev deyirdi ki, 1937-ci ild v Stalinin dvrnd Qafqazn bir ox alim v ruhanilrini Stalinin gstrii il qtl yetirdilr. Onlardan oxu Ncf elmi hvzsind thsil almd. Hmin il "qtl ili" adland. Biz mam Hseynd () matmini davam etdirmk n musiqi altlri gtrrk toy ad il hr gn bir nfrin evin toplardq. Klrin banda gzti qoyurduq ki, kims glrs, biz xbr versin. Bellikl, matm saxlayrdq. gr Stalinin mmurlar glsydi matm mclisini
."saxlayr v musiqi altlrini onlara gstrirdik

Aura dbiyyat v eri mvzusunda da Nardarann hmiyytli rolu olmur. Hac eyx li Tuti Sovetlr Birliyinin dalmasndan nc Aura dbiyyatn dirdn xsiyytldrnmudur. SSR-nin dalmasndan sonra is Azrbaycann qzlnas airi mrhum Mail liyev v Hac lmdar Mahir Azrbaycan
."dbiyyatnda intizar v mhdviyyt erinin sasn qoymu v intizar bard drin v dyrli erlri yazmlar

Mhmmd Qazipur sonra dedi: "Azrbaycann i kimliyi vardr v olacaq. str rann bir hisssi olduu zaman, istrs d randan ayrld zaman bu kimlik davam edir. randa slam inqilabnn qlbsi v mam Xomeyninin (rh) rana daxil olmasndan sonra mam Xomeyniy () z sevgilrini nmayi etdirnlr v ona tqlid ednlr Nardaranda zn gstrdi. Bu mqlldlr zlrinin btn ilrini bizim lkmizin raiti il uyunladrrdlar. Nardaran halisinin maddi v nqd kmklrini gizli kild bizim lkmizin sfirin thvil verirdilr. Azrbaycann mslman xalq ran slam inqilabndan rnk gtrrk slam Partiyas yaratdlar. Bu partiya Azrbaycanda ilk mstqil dini bir partiyadr v lk ilri onu dstklyir.
."slam Partiyas Qaraba mslsind n ox xidmti olan bir partiyadr

Qazidehi daha sonra dedi: "Heydr liyevin hakimiyt glmsindn sonra Amerikann bir qrup mslhtisi v siyastisi Azrbaycanda itirak etmk, bu lky nec kmk etmyin mmkn olduunu aradmaq mqsdil Bakya glidi, bu lknin btn siyasi partiyalar, fal tkilatlar il grd. Bu qrup slam Partiyasnn ofisin glir v orada mam Xomeyninin () kilini, mam Hseynd () bayran, dini simvollar grdkdn sonra Amerikann Azrbaycan Respublikas il mkdalq etmsi n slam
."Partiyasnn lv edilmsini rt qoyurlar

Aran radiosunun Xaric Yaym blmsinin direktoru nitqini davam edrk dedi: "kinci msl "Mslman Birliyi Hrkat"nn sdri Hac Tale Barzadni tanmaqdr. Hac Tale Azrbaycann gnc ruhanilrindndir. O, Qum elmi hvzsind thsil alm v iki il d Ncf elmi hvznd thsilini davam etdirmidir. Bak dvltinin hicab qadaan etmsindn sonra Azrbaycana qaytm v doktor Mvsm Smdov kimi o da hicab qadaasna qar xaraq hkumt etirazn bildirmidir. Hac Tale hicab qadaasna etiraz etdiyi n hbs olunmu v iki il azadlqdan mhrum edilmidir. Hbsdn azad olduqdan sonra yen z faliyytlerini davam etdirmidir. Hzrt Aytullah l-zma Nuri Hmdani Azrbaycan Respublikasna sfr etdikdn sonra bu lknin ilri geni kild onu qarladlar. Hac Tale d Aytullah Nuri Hmdaninin grn gedir v onun lindn pr. O, bu grd Aytullah Nuri Hmdanidn xahi edir ki, hicab mhbuslarnn azad olunmas n kmklik gstrsin. Bu hadis v Aytullah Nuri Hmdaninin sfri lk mediasnda geni kild iqlandrlqdndan sonra bzi medialar Hac Tale ran
."slam Respublikasnn casusu adlandrr

Hac Tale hbsdn azad edildikdn sonra "Mslman Birliyi Hrkət"n tsis etdi. Bu birliyin bariz bir sciysi var idi v o da i v hli-snnin vhdindn ibart idi. Bu arada onu bir ne df polis idarsin arm v dindirmidir. ox kemdi ki, Nardaran hadissi ba verdi. Bu hadisdn bir il tmsin .baxmayaraq hl d onun barsind he bir hkm xarlmayb

nc msl Azrbaycan Respublikasnn hakimiyytidir. Azrbaycan, ran razisinin bir hissi olmur, Glstan v Trkmnay mqavillrindn sonra randan ayr dd. SSR-nin paralanmasndan v Azrbaycan Respublikasnn mstqillik ld etmsindn sonra indiy kimi bu lkd drd prezident hakimiyyt glmidir; Ayaz Mbllibov, blfz Eliby, Heydr liyev v lham liyev. Ayaz Mtllobov tqribn bir il hkumt banda oldu v o dvrd mstqillikdn sonra lazmlan olan ilrl mul oldu. Sonra Xocal hadissi ba verdi. Bu hadisnin ardncə Ayaz Mtllobov Rusiyaya qad v blfz Eliby Osmanl dvltnin dstyi il hakimiyyt gldi. Eliby pantrk meyilli idi v ranla brk mxalift etdi. Nhayt, Heydr liyev hakimiyyt gldi. O, ilk illrd z hakimiyytini mhkm lndirmk n ranla yax mnasibtlr qurdu v slam Partiyas il d ii olmad. Ancaq Amerikadan glmi siyasi heytl grdkdn v onlardan gstri aldqdan sonra mxtlif sassz bhanlrl slam Partiyas il qarlamaa balad. lham liyev d hakimiyyt glndn sonra qrb lklri v sionist rejim verdiyi hdliy gr bu prosesi davam etdirir. .Hicab qadaas, Eurovision pozun msabiqsi, mscidlrin dadlmas bu proses rivsindir

Drdnc msl Azrbaycan Respublikasnn dini qurumlardr. Azrbaycanda iki dini qurum faliyyt gstrir. Onlardan biri dvlət qurumu, biri is xalq qurumudur. Bu mntqd Mslmanlar darsi tkil olunan zamandan indiydk Allakr Paazad bu idarnin on ikinci eyxli lamdr. Bu idarnin ofisi Bak hrind yerlir. Allakr Paazad hakim ailnin qorunmas n btn tlan gstrmidir. Bu proqram rivsind dvltnin btn hrklrini dstklmidir. Nmün olaraq Hac Taleyi xarici lklrin casusu kimi tantmasn gstrmk olar. kinci dini qurum Heydr liyevin dnmind yaradlm Dini Qurumlarla z Dvlət Komitsidir. Bu komitnin mahiyyti Qafqaz Mslmanlar darsin tzyiq gstrmkdn ibartdir ki, .gr QM dvltnin gstrilrindn boyun qararsa, sz gedn komit dini ilri z nzartin alsn

Amma grsn n n Nardaran hadissind dvlət xalqla bu qdr brk v hiddtl qarlad? Bunun cavabnda demk olar ki, bu dvlət hr hans bir hrkatn onun hakimiyyti thlksi olmad tqdird onunla ii yoxdur. Nurular, vhablr, tallar v digrlri bu cmlndir. kinci nqt Azrbaycan hakimiyytinin strukturunda mxtlif lobblirin olmasdr. Paayevlr ailsinin lobbliri Mehriban liyevann hamisi, naxvanllar lobbliri lham liyev ailsinin hamisidir. Qrb lobbliri d Ramiz Mehdiyev vasitsil idar olunur. Tssflr olsun ki, bu lobblir arasnda islamlarn he bir rolu .yoxdur

nc sbb gnc nslin din tmayldr. Bunun bariz nmunsini tn il v bu ilin Tasua v Aura gnlrind .mahid olundu

Drdnc sbb is bu lkd ar xrclr bahasna baa gln olimpiya oyunlarnn keirilmsi, Eurovision msabiqsinin tkili v bunun ardncə neftin qiymtinin dmsi, lknin bhranl duruma dmsidir. Bhranla zlmi dvlət bundan yaxa qurtarmaq n iilri idn xarmaa, maalar azaltmaa balad. Bu da xalqn narazlna sbb oldu v xalq dvlət etiraz etdi. Dvlət etirazlar yatrmaq v xalqn mumi fikrini sas mvzudan yayndрмаq mqsdil Nardaran hadissini yaratd v bununla da birincisi, znn sas dmnlri olan Azrbaycan ilrini zdi, ikincisi onlar zmkli digr mxaliflrin zn gstrdi, nc mqsdil is lknin konstitusiyasnda dyiiklik etmk v referendum tkil etmkli liyevlr hakimiyytinin .davamna zmin yaratmaq idi